

F Y G H E - S N O E P E R .

W At dat ghy seght of niet, wie dat ghy ooc moght wese;
 Alswoert ghy eenen eedt, die meest de goden presen,
 By Styx, en Phlégethon, en 't sonne-loose land,
 Waer rondom staet en stinct Avérni swarte stand;

Noch en geloov' ick niet, dat inde Griecsche palen
 Alleen Boeótiën en bottaerts zijn te halen; †

Of dat den bot alleen in zee hem openbaert,
 En niet en pleegh te gaen met voeten over aerd:
 Want waer ghy gaet of staet aen alle vier de winden,
 Ghy sult Boeótenaers en veel Boeóten vinden:

Geen hoeck soo cleyn soo nauw in 's werelts rond bewerp,
 Daer ghy niet sien en sult veel volck b. o. t. scherp.

C 4

† Die van
 Boeótiën
 varen ghe-
 acht voor
 de botte vā
 Griec-land,
 vvaer van
 comt by
 ons bot, en
 b. o. t.
 scherp.
*Erasm. in A-
 dag. ekiliad.
 1. cent 10.
 adag. Boeó-
 tica sus. &
 Manuimus:
 Suspitor à
 Græcis ad
 nos dima-
 nasse, quod
 hominē stu-
 pidū vulgō
 dicimus bot
 pro Boeoto.*

Men moet Arcadiën alleen den lof niet geven
Van d'efel-queeckerij ; want waer de menschen leven ,
En in wat land ghy eens de neuse maer en steect,
Ghy vindt dat d'efels daer oock worden opgequeect.
In 't Indiaens gewest , alwaer de sonne-peerden
Met hunnen wagnaer verfincken inder eerden ;
Een coopman van dit land hadt eenen knecht gecocht,
En uyt Brasiliën diep in Perú gebrocht.
'Twas eenen monster-mensch , 't was eenen plompen hannen,
Der vrouwen rechten lach, den spot van alle mannen,
Een kinder-bitebauw, een waggel-voet, sijn ganck
Die ghingh al hick-patick, aen beyde sijden manck :
De ooren hinghen neër, het hooft spits opgedreven ,
De rugghe met een bergh schier boven 't hooft verheven ;

En d'ooghen alle bey niet al te vest gehecht,
De rechter sagh de slinck, de slincker sagh de recht.
Daerby had hy de spraek soo wel tot sijnen wille,
Dat 't elck een wonder schein: want somtijts stont hy stille
In 't midden van 't gesegh; dan quamen over hoop
De woorden met gedruys: als dien een nauwen stoop
Recht omme keert, om daer het water uyt te storten,
Het comt gebobbelt uyt met stooten en met horten.
Sijn hooft al veel te cleyn, als duyvel-broot soo voos,
Was maer vol plumpe locht, heel sin- en herffen-loos:
Maer 't geen' het hooft gebrack, was aen den buyck gegeven,
Die altijd als een ton rondom stont opgeheven,
Dien grondeloofen buyck, noyt wel genoegh gemest,
Die helle vande spijs, die rechte kencken-peft:

Het dunne met het dick wierdt in dien buyck gegoten,
 Ia d'heele bottelrij in sijnen riem gefloten.

Daer by was hy soo bot, en noch soo onbequaem,

Dat hy vergeten had zijn vaderland en naem.

Aen dit stuck mensche-vleesch gaf sijnen heer te dragen

Een volle sijge-corf ontrent de Bamis-dagen;

En stack met een daer in tot sijnen vriend een brief,

Getuyge vande ghift, beclapper vanden dief.

De cost-verloren ghingh: maer als hy onder wegen

Een wijl tijds had gegaen, quam hem gestreken tegen

Een vrouwe, waer van hy in 't midden vanden dagh

Met sijn scheel aengesicht het minste niet en sagh.

Me-vrouw nieus-ghierigheyt, de suster vande botten,

De moeder van 't berauw, de nichte vande sotten;

Sy raedt hem eerft den korf van binnen in te sien,
En wat dat daer toch in moght wesen te bespiên.
Het was nu open eens ; de vreesse ded' het stoppen.
Hy opent het noch eens ; en fiet veel blauwe knoppen
Met bladeren daer op. Wel, seght hy, wat is dat ?
Wat is hier voor een ghift? wat is hier voor een schat ?
Hy neemt een fijgh' in d'hand, en seght: Wat mach daer schuylen
In dese borsekens ? in dese blauwe buylen ?
(Hy'n had sulcks noyt ghesien,) Eerst bree& hy 't taeve vel,
En bijt met eenen tand de saechte buyten-schel.
Hy bijt en bijt noch eens, en valt stracks aen het smecken,
De tongh' gaet om end' om de clamme lippen lecken.
Byló, seght hy, byló hoe soet is desen cost,
Schuylt in dit cleyn gedrocht soo soeten suycker-most ?

Wacht u ghy vuylen flock, bedvvinght u havick-tanden,

De brieven die ghy draeght die letten op u handen,

Sy spreken sonder stem, sy clappen sonder mond,

Sy sien u dieverij, sy teeckenen u sond.

De brieven die ghy draeght die fullen u betrappen,

Al zijt ghy schoon alleen sy fullen u beclappen.

Ghy sult dees dieverij becoopen met u lijf;

Het bringht sijn slagen mē sulck roeckeloos bedrijf.

Maer vvat vvil ick voor niet met spooren of met slagen

Ophouden en verbiēn den oore-loosen vvagen?

Hy sloct d'een sijge voor, en d'ander sloct hy naer;

Den corf die mindert heel, en vvort het nauvv gevvaer.

Al is't dat hy gevoelt den corf veel min te vvegen,

Hoe dat hy der meer eet, hoe hy meer vvort genegen

Om t'eten fijgh op fijgh : den mond die vvort soo vol,
Dat hy schier wederom moet geven fijgen-tol.
De armen alle bey, den flincken en den rechten
Om aen te bringhen 't meerft, 't schijnt dat sy t'samen vechten.
Den fijgh-balgh onbeschaemt nu 't soo naer is geclaert,
Strijct noch sijn knevels op, en staet en leckebaert.
Hy laet daer noch vvat in, en seght : 'T sal nu vvel vvesen,
De moedtheyt vanden vvegh vvordt heel hier mē genesen.
Met dien soo doet hy toe het corf ken vvederom,
En springht een spronghsken eens oft tvveemael om end' om.
Hy geeft hem op den vvegh, en comt bin vijf ses uren
Naer een soo blijde reys tot aen die stede-muren,
Alvvaer de vvoon-plaets vvas van sijne meesters vrient ;
Aen wien hy met den brief den corf heeft aengedient.

Den meester leeft den brief, en telt de bevelinghen :

Hoe, seght hy, mijnen quant, waerom hebt ghy mijn dinghen

En met wat recht getient? waerom hebt ghy gebluft

Met ander lieden goet, u onversaden lust.

Ghy hebt er soo veel wech; en seght daer toch niet tegen :

Ghy hebt er soo veel wech; 't en baet toch niet geswegen.

Maer hy en roert hem niet; gelijk een vaste rots

Gegeeffelt vande zee staet altijt even trots.

Hoe? ick u sijgen op? heb ick u sijgen gēten?

Ja ghy en anders geen, ô dief, ô eer-vergeten.

Wie heeft u sulcks geseyt, dat ghy my noemt een dief?

Wie my dat heeft geseyt? den mê-gebrachten brief.

Den brief den stommen brief wat can u die toch seggen?

Die noch en hoort noch fiet wat can hy my opleggen?

Maer moet het ommers zijn, soud' hy oock spreken dan,
 Ghy moet gelooven oock dat hy welliegen can.

Den coopman loech al vast met dese plumpe trecken,
 Waer mê den slechtaert docht sijn dieverij te decken.

Hy sondt hem wederom met eenen brief in d'hand,
 Waer door dit kenbaer wiert den meester in sijn land,

Den meester sweegh al stil, en gaf na corte dagen

Een ander sijge-corf den selven bood' te dragen

Aen sijnen selven vrient : maer dat hy gaf sijn knaep,

Dat was soo vvel bevvaert als by den vvolf het schaep.

Hy'n ded' al gaende niet dan op dit korfken loeren :

Maer wacht u sijge-slock van dat maer eens te roeren.

Hy gaet, hy dubt, hy smeect, hy staet sijn hoofd en crawwt:

Wacht u, segh' ick, en raect niet 'tgeen' u is betrauw't.

Hy was op d'halve wegh, hy'n coft noch mond noch handen
 Onthouden vande corf, soo jeuften hem fijn tanden,

De maegh die jaeghd' hem op. hy seght: 'K en can, 'k en can,

'K en can my spennen niet, ick moeter weêr op an.

Eerst kijct hy eens rondom, fiet boven en fiet onder:

Want hy noch ('t geen my dunct in sulc verstand groot wonder)

'Tvoorgaende wel bedocht. maer als hy wiert gewaer

Dat hy 't veld had alleen, en dat de baen was claer,

Den fijgh-corf leedt gewelt: hy fagh die schoone vruchten,

En loegh in sijne vuyft. maer die hem eens fagh fuchten

Doen hy den brief oock vandt. hy'n wiste geenen raet,

Den brief belonct' hy dweersch, en vreesde voor verraet.

Hy'n derfde noch den corf van geene fijgh' ontlasten,

Nochtans en liet hy niet den selven aen te tasten.

Ten lesten soo hy langh verdwelmt, beroerigh stondt,
 Voor sulck een Salomon vindt hy een loofen vondt:
 Hy fiet een grooten steen, dien hy nauw cost verlegghen;
 Sa brief ghy moeder aen, beghint hy stracks te segghen:
 Sa sa ghy moeder aen. en onder desen steen
 Den toegesloten brief en vreesē leght met een,
 En sit daer boven op, den eenen steen op d'ander;
 En bijt de sijgen in als 't coren den calander;
 En seght: Hoe bolme dit, hoe greyme dit gemak:
 Nu heb ick 't huys alleen: nu sit ick aen den back.
 Brief slaept, slaept ghy gerust: 'k en sal niet meer gedoogen,
 Dat ghy soo worpen sult op my u havicks-oogen:
 Laet proeven of ghy condt door desen steen oock sien;
 Of ghy sult wederom mijn dieverij bespiên.

Had ick soo wijs geweest de reyse daer te veuren;
Had ick soo wijfen raedt doen connen oock bespeuren,
'Ten had geen noot geweest; hoewel ick uyt den druck
Geraecte door het wel stofferen van mijn stuck.
Ick hadde dan byna quaê figen ingenomen,
Die my haest wederom seer hadden opgecomen:
Maer 't is nu al voorby dat my doen tegen quam,
Den wolf is uyt den bosch, het hecken van den dam.
Hy sloct noch min noch meer of hy in dagh-huer ate,
En of dit slocken hem noch by-brocht penningh-bate.
De figen geven't op, sy krijgen't al te quaet.
Maer hola niet te stijf: en vreesst ghy geen verraet?
'Tgeen dat sy niet en sien, de brieven moghten't hooren?
Het smecken van u mond moght hunnen slaep verstooren.

FYGHESNOEPER.

51

En knerselt toch soo niet, spaert liever wat den tand:
 En streelt u soo niet meer, houdt vanden baerd u hand.
 Hy doet het oock alsoo; en wederstaet sijn wille
 En sijn sijgh-ghierigheyt; hy houdt sijn tanden stille:
 De steelkens ver' van hem worpt hy noch boven dien:
 Wie weet, seght hy, of oock de steelkens my verriën.
 Worpt daer-en-tusschen eens sijn lodderlijck gesichte
 Tot binnen in den korf, en proeft oock aen 't gewichte
 Of 't nu wel soude zijn: en soo 't hem heel wel docht,
 Den brief heeft hy den vriend met 't corfken aengebrocht.
 Den coopman leeft den brief, en stille sonder vragen
 Verstaet terstont seer wel wat datter was geslagen:
 Bedanct hem hooghelijck, en prijst hem noch quanstuys,
 En met Vrijs brief sendt hem weërom naer huys;

Naer huys, om dat hy daer een avont-mael sou krijgen,
 En noch een inbijt mê van harde droeve fijgen.

Den slechtaert die was blij, en docht: 'Tis wel gegaen,
 Om dat ick met den steen den brief had overlaën.

Maer lacen hy en wift niet dat Vrijs brieven
 Den bode pleghen self soo qualijck te gerieven:

Den armen narre-cop, den herffeloofen fot,

En docht niet dat met hem den coopman hiel de spot.

Den meester leest den brief met opgeschorfte neuse,
 En met een grammen moedt rijft op gelijk een reuse,

En dondert ijfelick, en braect uyt al sijn gal:

'Tschijnt dat hy hem geheel het vel af-stroopen sal.

Dus grijpt hem by de cop, en seght: Hoe hebt ghy derven
 Soo trecken t' uwer baet de thienden van mijn erven?

FYGCHE-SNOEPER.

53

Ghy stoute fijke-balgh, ghy snoeper, met wat recht
 Hebt ghy nu wederom mijn fijke-corf ontvrecht.
 Hy staet en siet als of hy niewers van en wiste,
 Als een onnosfel schaep. Wel hoe, ghy fijke-quistē,
 Seght wederom den heer; vvel hoe en schaemd' u niet?
 Ick sal gaen maken haest dat ghy wel anders siet.
 Maer hy blijft even stout. Heb ick u fijen gōten?
 Selfs wat dat fijen zijn en heb ick noyt geweten:
 O meester, en laet u dat geenstins vooren staen:
 Al wat den brief u seght, voorwaer hy lieght daer aen.
 Gelooft veel liever my, ick sal het duyftmael sweeren:
 Wie dat my tegen-strijdt, ick sal my cloeck verweeren.
 'Tversiert al wat het seght dat leugenachtigh dier,
 Godt geve wat het is 't geen dat ghy noemt pampier,

Den meester roept terstont twee grouwelijke slaven,
 Die na des meesters stem stracks quamen tot hem draven
 Met cluppels in de vuyft, (want 't was gemaecten raet
 En elck van hun om 't seerst op desen sijgh-balgh slaet.
 Den hoogh-geberghden rugh moest sincken door de slagen,
 En moest nu vry wat meer dan sijne bulte dragen.
 Den sijge-snep die singht, en roept de waerhey aen :
 O waerhey waer zijt ghy ? hoe laet ghy my dus slaen ?
 De cluppels op sijn rugh die singhen weder tegen,
 En roepen op sijn voys, S'is op u rugh gelegen.
 Te wijl dat hy soo singht, sy slaen al vast de maet,
 En roepen: Kent u schult; kent, sijgh-dief, u misdaet.
 Kent ghy de waerhey niet, ghy sult-se seer haest kennen;
 En mede sult ghy u voortaan van sijgen spennen.

FY G HE-SNOEPER.

55

Hier med' had hy's genoeg : dees fijgen walghden hem:
 De waerheyt quam daer uyt met over-luyde stem.
 Den corf heb ick gelicht, de fijgen heb ick gēten :
 Maer dat het snoo pampier dat seker meent te weten,
 Het lieghter aen door hals, door backhuys, en door tand ;
 'Ten heeft noch sineck gehoort, noch mond gesien, noch hand:
 Want eer ick raecten eerst de soete binne-cruymen
 Van 't geen ghy fijgen noemt, ick sagh dat dingh wel luymen
 In 't midden vanden corf, en greep het by den cop,
 Stack't onder eenen steen, en sat daer boven op.
 Boeóte weest te vreên, men moet om uws gelijcke
 Te vinden, nu niet gaen in 't Griecks Boeóten-rijcke :
 Men vindt een botterijck, en b. o. t. verstand
 In 't nieuwe niet alleen, maer oock in 't oude land.